

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, BIRŽELIO – JUNE 2, 2015 • Vol. CVI Nr. 64 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 06-01-2015

7 dienos pažinti Lietuvą

Lietuvos turizmo savaitė pasaulinėje parodoje „Expo 2015“

Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos gegužės 25–31 d. tarptautinėje parodoje Milane „Expo 2015“ pristatė Lietuvos turizmo savaitę, kurios metu Lietuvos paviljone specialiais renginiais kvietė atrasti Lietuvą – patrauklią, tačiau daugeliui dar nepažintą atostogų šalį.

Pinamos ir dovanojamos trispalvės apyrankės, šaltibarščių ragavimas, galimybė nusifotografuoti apsirengus Lietuvos tautinis kostiumais, prisiliesti prie „lietuviškojo aukso“ – gintaro bei kasdien vykstančios viktorinos, kurių nu-

galėtojai į namus parsineša lietuviškų lauktuvių – visa tai traukė parodos lankytojus stabtelėti prie Lietuvos paviljono ir geriau susipažinti su mūsų šalimi bei jos siūlomomis turizmo galimybėmis.

Gegužės 27 d. Lietuvos paviljone nusileido oro balionas, kuris tapo

svarbiausiu Turizmo savaitės įvykiu. Tokiu būdu norėta pristatyti vieną unikaliausių Lietuvoje turistams siūlomų pramogų – skrydžius oro balionais bei pakviesti į 2016 m. Birštone vyksiantį Pasaulio moterų oro balionų čempionatą.

– 11 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Naujasis Lenkijos prezidentas – 6 psl.

Gerumo ženklas – 8 psl.

Los Angeles atidarytas Lietuvos generalinis konsulas

Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, viešintis JAV, sekmadienį, gegužės 31 d., oficialiai atidarė Lietuvos generalinį konsulatą Los Angeles. Prieš simbolinės juostelės perkirpimo iškilmes naujose generalinio konsulato patalpose L. Linkevičius susitiko su lietuvių bendruomene.

Darius Gaidys

Neoficialiais duomenimis, vien tik pačiame Los Angeles gyvena daugiau nei 10 tūkst. Lietuvos piliečių ir lietuvių kilmės amerikiečių. Generalinio konsulato įsteigimas leis veiksmingiau teikti konsulinę pagalbą ne tik Kalifornijos valstijoje, bet ir kaimyninėse valstijose gyvenantiems asmenims. Generalinis konsulas Los Angeles aptarnaus asmenis, gyvenančius Kalifornijos, Oregono, Washingtono, Arizonos, Utah, Nevados, Aliaskos ir Hawaii valstijose. – 2 psl.

LR generalinis konsulas Los Angeles įsikurs šiame pastate.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Nežinau nė vieno tikro kelio į sėkmę, tik vieną – į tikrą nesėkmę: tai noras įtikti visiems. – Platonas

Prieš pirmąjį Sąjūdžio suvažiavimą, o tai reiškia – paskutiniuosiuose okupacijos metais – Algirdas Patackas (neseniai baigęs savo žemiškąją kelionę), Nepriklausomybės Akto signataras ir buvęs disidentas, sakė: „Lietuviai yra kariai“. Velionis mokėjo išaukštinti savo gentį. Kaip sakė Vytautas Landsbergis, jis buvo nepakeičiamas dvasinių dalykų sargybinis. O pats A. Patackas prieš mirtį dar yra pasakęs: „Geriausias vaistas nuo silpnos valios yra stipri valia“. Šiuos posakius man priminė... Eurovizija – Europos dainų konkursas, kuriame gana ryškiai nuskambėjo ir Lietuva. Tik nuskambėjo ne dainomis (mūsų duetas Monika ir Vaidas užėmė 18 vietą), o valia. Mat būtent Lietuvos vertinimo komisija sutrukdė Rusijos atstovei laimėti pirmąją vietą, – nedavė nė vieno taško. Ir tai buvo pirmas toks kartas Eurovizijos istorijoje. Kodėl? Lietuviai politikavo? Lietuviai nemėgsta Rusijos? Buvo įvairių vertinimų, bet aš pritariu nuomonei, kad politikavo Rusija, nes savo atstovei garsia Gagarinos pavarde į lūpas įdėjo tokią pat apgaulę, kaip „žalieji žmogeliukai“ Kryme, kurie apgavo didelę dalį pasaulio: jie buvo pasiūsti neva kaip gelbėtojai, taikdariai, o iš tiesų užgrobė kaimyninės valstybės teritoriją. Polina Gagarina taip pat dainavo apie taiką ir milijonus žmonių, trokštančių taikos, bet tai buvo melas, nes tuo metu prie Ukrainos sienos artėjo naujos Rusijos tankų ir karinių mašinų vilkstinės, nešančios mirtį ir ukrainiečių ašaras.

Polina Gagarina dainavo: „Esame pasaulio žmonės, / Skirtingi, bet tuo pačiu vienodi, / Mes tikime, / Mes tikime svajone. / Meldžiamės už taiką ir pagijimą, / Tikiu, kad galėsime pradėti nuo pradžių. / Mes tikime, / Tikime svajone“...

Buvo ir pasipiktinusių Lietuvos komisijos sprendimu, kai kam atrodė, kad rusai ištiesė draugystės ranką, kurią mes atstūmėme... Dargi priminė, kad taip mes atstūmėme Rusijos opoziciją, nes ne visi rusai esą Putino gerbėjai. (Broliai latviai bei estai pabijojo ir skyrė rusų dainininkei daug balsų. Tiesa, ir Lietuvoje buvo žmonių, – nežinau, ar jų buvo daug, – kurių bendras vertinimas – trečia vieta.) Deja, mes jau daug kartų buvome apgauti ir tokiais apgaulingais ženklais nebetikime, Lietuvos komisija pasakė: ne, tai ne muzika, o klastinga propaganda. Kai kas iš kultūros komentatorių tai įvardijo kaip informacinio karo tęsinį ir sakė, kad vienintelė Lietuva suprato, jog tai ne taikos balandis, o eilinė apgaulė. kažkas Lietuvą pavadino stipriausia Europos valstybe, kuri ir šį kartą nepabijojo sakyti tiesą. Todėl A. Patacko pasakymas, kad lietuviai yra kariai, čia vėl pasitvirtina. Jeigu ne lietuvių valia, kitais metais Eurovizijos šventė kaip niekur nieko būtų vykusį Maskvoje, o greičiausiai Kryme, – Putinas būtų pasistengęs. Ir Europa būtų važiavusi ten dainuoti. Taigi Lietuva išgelbėjo ir Europos garbę. Dabar interneto socialiniuose tinkluose plinta kažkieno sukurtas vaizdo klipas, kuriame Polinos Gagarinos eurovizinės dainos „Million Voices“ fone rodomi tragiškos realybės vaizdai iš Ukrainos.

Rusijos žiniasklaida narplioja sąmokslų teorijas, kad Lietuvoje buvo blokuojami balsai ir neleidiama balsuoti už jų atstovę Poliną Gagariną, o internete po balsavimo pasipylė užgaulūs rusų komentarai ir grasinimai Lietuvai: „Lietuva, tankai pajudėjo“, „Lietuva, gyventi atsibodo?“, „Lietuva nedavė Rusijai nė vieno balo, nors kol kas neatėmėme iš jų nė vieno lopinėlio žemės, netgi dar nebombardavome. Kol kas“. O kai kurie rusų komentatoriai apkaltino Lietuvos prezidentę D. Grybauskaitę, neva ji kalčiausia – ji savo kieta ranka gnaužia lietuvių sąžinės laisvę, žmonės bijo palaikyti Rusiją, kad nebūtų represuoti. Kiekvienas sprendžia iš savo patirties, – rusai neišvaizduoja, kad gali būti kitaip negu pas juos.

Perversmą Eurovizijoje padarė penki drąsūs žmonės – Lauras Lučiūnas, Jolita Vaitkevičienė, Jurga Čekatauskaitė, Jurgis Bruzga ir Rosita Čivilytė. Paskutinę vietą Rusijai skyrė du komisijos nariai – prodiuseris ir muzikos vadybininkas Lauras Lučiūnas bei muzikos tekstų autorė Jurga Čekatauskaitė. Devynioliktą vietą – Jurgis Bruzga, trylikta – „Liepaičių“ choro vadovė Jolita Vaitkevičienė, dešimtą – dainininkė Rosita Čivilytė. „Delfi“ žurnalisto paklaustas, kodėl taip pasielgė, komisijos narys Lauras Lučiūnas sakė: „Man nepatinka pritemptos ir suvaidintos dainos. Mėgstu, kai dainas dainuoja dainininkai, o ne vaidina dainų aktoriai... kiekvienas iš komisijos narių turi savo sprendimo teisę. Tai yra subjektyvu ir nesistengiau būti nė kiek objektyvus. Manau, kad tam komisija tokia tvarka ir yra sudaryta. Iš daugelio subjektyvių nuomonių renkame tai, kas

Propagandiniame kare Rusijai ima nebesisekti

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

yra geriausia ...Ir mes neturime niekam aiškintis.”

Kultūros komentatorius Žilvinas Pekarskas apibendrino: „Sunku pasakyti, kas didesnę emocijų audrą ‘Eurovizijoje’ sukėlė: Monikos Linkytės ir Vaido Baumilos bei jų pritariančiųjų vokalistų bučynys (bučiavosi ne tik Monika ir Vaidas, bet ir pritarianantieji – berniukas su berniuku, mergaitė su mergaite. A.V.Š.), ar Lietuvos komisijos sprendimas neskirti taškų Rusijos atstovei Polinai Gagarinai, ‘milijonu balsų’ suokusiai apie taiką ir pasitelkusiai tikrai ‘mirtiną’ ginklą – trapios, žavios moters ašaras. Jei Monika su Vaidu Europai siuntė žinią apie toleranciją, Lietuvos komisija pasakė labai aiškiai: tokiomis gudrybėmis, kokiomis Rusija mausto Europą, šį kartą mūsų smegenėlių nenupudruosite”.

Šis autorius sako, kad nereikia daug proto suvokti, jog Polinos Gagarinos pasirodymas buvo subtili Rusijos propaganda, juk Rusija – šalis, kuri daugiausia kalba apie taiką, tuo pat metu nuolat trypia svetimas teritorijas.

Praėjusiais metais „Eurovizijos“ konkurse Kopenhagoje rusų atstovės seseris dvygnės Marijū ir Anastasijū Tolmačiovas žiūrovai nušvilpė, nes tuo metu Rusija kaip tik buvo okupavusi Krymą ir pradėjusi karinius veiksmus Rytų Ukrainoje. Taigi Rusijos ideologai padarė išvadas ir ėmėsi naujo ginklo – dainuoti apie taiką su ašaromis akyse. Ką ikūnijo Polina Ga-

garina? „Trapią moterį, labai išgyvenančią, kad pasaulyje nėra taikos. Beveik Motiną Teresę, tik su intymiu atspalviu. Polinos sukurtas personažas nė nenumano, kas numušė Malaizijos keleivinį lainerį virš Ukrainos ar kas tie ‘žalieji žmogeliukai’”, – sako Ž. Pekarskas.

Rusijai propagandiniame kare kažkaip nebesiseka. Štai Amerika, susivienijusi su Šveicarija, užvirė

pekla Tarptautinėje futbolo federacijoje (FIFA). Į viešumą pagaliau iškilo visiems seniai žinomi dalykai, kad FIFA funkcionieriai kyšininkauja ir lobsta iš sporto, o jų sprendimai yra daromi už pinigus. Ir tai tęsiasi jau du dešimtmečius. Abejonių sukėlė ir pastarieji FIFA nutarimai – 2022 m. Pasaulio futbolo čempionatą rengti Katare, kur katastrofiška žmogaus teisių padėtis ir nepakeliamas karštis, o 2018 m. čempionatą – Rusijoje, kuri kariauja nepaskelbtą karą prieš Ukrainą. Šveicarijos federalinė prokuratūra pradėjo baudžiamąjį tyrimą dėl FIFA veiksmų suteikiant teisę organizuoti pasaulio čempionatus Rusijoje ir Katare. Prokurorai apklaus 10 FIFA tarybos narių, kurie balsavo dėl 2018 ir 2022 metų čempionatų šeiminkų paskyrimo. Nors jau suimti septyni pareigūnai, gegužės 29 d. vykusiame FIFA prezidento rinkimuose Europai protestuojant Afrikos ir Azijos atstovų balsais vis dėlto vėl laimėjo „futbolo mafijos krikštėviu“ vadinamas Sepp Blatter. O Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas graudina savo žmones, jog JAV pareigūnai neatsitiktinai nusitaikė į FIFA atstovus, mat jie nori atimti iš Rusijos 2018 metų pasaulio futbolo čempionatą.

Kas ką – dar pažiūrėsime, mums belieka viltis, kad teismui pavyks demaskuoti gerą sporto vardą teršiančius nusikaltėlius, ir pasaulyje tiesos padaugės.

Bergene – sąskrydis „Draugystės tiltas“

Lietuvos užsienio reikalų viceministras Mantvydas Bekešius ir Užsienio lietuvių departamento direktorė Gintė Damušytė dalyvavo Bergene gegužės 29–31 d. vykusiame lituanistinių mokyklų ir užsienio lietuvių organizacijų sąskrydyje „Draugystės tiltas“.

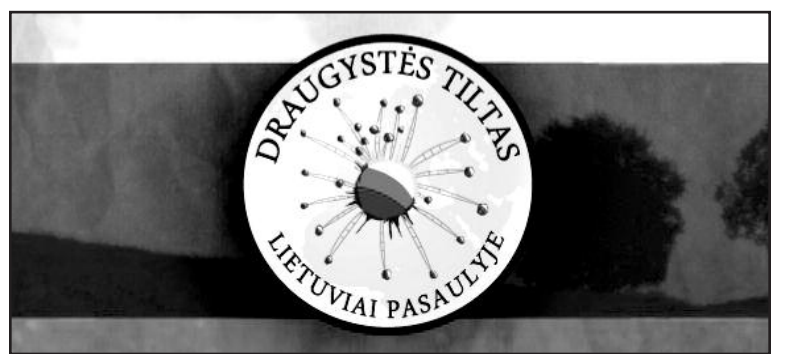
Viceministras Mantvydas Bekešius, kreipdamasis į sąskrydžio dalyvius, pabrėžė, kad Užsienio reikalų ministerijai, formuojančiai ir įgyvendinančiai diasporos politiką, „Draugystės tiltas“ suteikia galimybę išgirsti tautiečius, gyvenančius ir garsinančius Lietuvos vardą pasaulyje. „Lietuvos ateitis priklauso nuo mūsų visų, gyvenančių Lietuvoje ir pasaulyje. Turime girdėti, suprasti vieni kitus ir bendromis jėgomis galvoti ir daryti tai, kas svarbiausia Lietuvai, jos ateičiai, nesvarbu, kurioje šalyje begyventume”, – sakė viceministras.

Renginio metu Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija ir ambasada Norvegijoje Šiaurės šalių lietuvių organizacijų atstovams surengė seminarą, kurio metu diskutuota, kaip kovoti su dezinformacija ir propaganda, nukreipta prieš Lietuvą, kalbėta apie vadovavimą, informacijos sklaidos tikslus ir priemones.

„Draugystės tiltas“ daugiausia suburia Europoje gyvenančius lituanistinių mokyklų vedėjus, mokytojus, tėvų komitetų ir bendruomenių atstovus, mokančius jaunimą lietuvių kalbos ir puoselėjančius lietuviškąją tapatybę gyvenamųjų šalių bendruomenėse, taip pat Lietuvos valstybės institucijų atstovus. Renginį iš dalies rėmė Užsienio reikalų ministerija, įgyvendinanti „Globalios Lietuvos“ programą. Ministerija per Užsienio lietuvių departamentą palaiko ir stiprina ryšius su užsienio lietuviais, juos vienijančiomis organizacijomis ir institucijomis.

Sąskrydis „Draugystės tiltas“ šiemet vyko jau 11 kartą, šiais metais į Bergeną susirinko beveik 200 dalyvių. Praėjusiais metais „Draugystės tiltas“ vyko Švedijoje, Sigtunos mieste.

LR ambasados Norvegijoje info ir nuotrauka

Eglė Juodvalkė.

Europos tikslas: visuomenė be tautų, be lyčių ir be Dievo?

Kasmet į Vilnių dalyvauti Poezijos pavasario renginiuose atvykstančią Čikagoje gyvenančią poetę **Eglę Juodvalkė** kalbino kolega, žurnalistas ir poetas **Rimvydas Stanevičius**. Jūsų dėmesiui siūlome įdėvių pokalbį.

Eglė Juodvalkė

Įvairias seksualines laisves kovojantys judėjimai jau buvo prasidėję, tad, neslėpsiu, vienas iš argumentų, padėjusių apsispręsti važiuoti dirbti ir gyventi į Europą, buvo noras gyventi tarp panašiai blogio ir gėrio sąvokas suprantančių, pagal panašius moralės principus išauklėtų žmonių.

Kurį laiką taip ir buvo – ištis gyvenau tarp pasaulį ir save tame pasaulyje būtent taip matančių žmonių, kaip matė Lietuvoje, taigi – Europoje išauklėti mano tėvai. Tačiau visą tą laiką nuo mano atvažiavimo Europa keitėsi ir visą tą laiką ne į gerąją pusę. Viskas vyko panašiai, kaip dabar vyksta čia, Lietuvoje, – iš pradžių pasigirsta pavienių „naująją Europą“ ir „naująją moralę“ skelbiančių balsų, vėliau ima rasti įvairios agresyviai tas idėjas propaguojančios organizacijos, dar vėliau atrandami būdai jas įstatymiškai įteisinti valstybiniu mastu...

Amerikoje taip pat buvo gausybė žmonių, naujomis moralės normomis nepatenkintų, tačiau turėjo gerbti savo šalį ir laikytis jos įstatymų.

– Beje, „naujojo europiečio“ kūryba apima ne vien moralę, mėginama pakeisti net ir žmogiškųjų ryšių sistemą, net ir pačią žmogaus savivoką pasaulyje.

– Skelbiama, kad pagrindinis ES darinio tikslas – Europa be karų. Neginčiju – taika yra viena didžiausių vertybių, tačiau juk ne mažiau svarbu, kokiomis priemonėmis tą taiką kursime ir kuo virsime siekdami nekonfliktiškumo bet kokia kaina? Kai dėl tolerancijos naikinamos vertybės, šeima darančios šeima,

tautą – tauta, nukertami žmogaus ryšiai su Dievu, su gimtąja kalba, žeme, vieno su kitu, – žmogus galbūt ištis tampa nekonfliktiškas, nes neturi jokios savasties, kurią būtų pasiryžęs ginti, tačiau ar tikrai norėtume tokie tapti, ar tikrai norėtume taikios Europos, kurioje vietoj asmenybių būtų betaučiai, belyčiai, bestuburiai, jokių išskirtinių bruožų neturintys, viskam, išskyrus asmeninius poreikius, abejingi individai? Tik įdomu, koks motyvas pajėgtų sukviesti tokius „naujuosius europiečius“ ginti savosios Tėvynės, nesvarbu, ar ja vadintų savo gimtąją šalį, ar visą ES? Manau, net ir grėsmės akivaizdoje tokie individai išliktų tolerantiški ir nekonfliktiški.

Man tik keista ir neramu, kad nepastebiu jokios atsvaros šiam procesui. Kuo užsiima rašytojai, teatralai, kultūros, žiniasklaidos žmonės? Negi nesu-pranta, kad jeigu jie tylės ar koketuos su „iš aukščiau“ nuleistomis madomis, visuomenės praras ir dar vieną galimybę susivokti. Štai ateini į spektaklį – randi scenoje gvildenamą lyčių problemą, atsiverti knygą – randi aukščiau visko iškeltą tolerancijos problemą, įsijungi televizorių – net žagteli, ką ten at-randi... Be abejo, į vieną vienintelį kontekstą veidu atgręžta visuomenė ilgainiui ištis ims manyti, kad lyčių klausimas – esminė, opiausioji ir vienintelė Lietuvos problema, nes kitomis temomis paprasčiausiai tylima.

– Na, taip, šiuo metu Lietuvoje yra labai keista situacija – jeigu tau kas nors ir nepatinka ES – tylėk, nes vos ėmęs apie tai kalbėti būsi visuotinai išvadintas „putinišku“ ir, be abejo, pasmerktas, net nesigilinant, ar tavosios pastabos teisingos.

– Štai kaip? Tuomet yra dar blogiau, nei maniau.

Putinas, be jokios abejonės, yra pabaisa, kita vertus, patogiu yra piešti Putiną kaip absoliutų įkūnytą blogį, tarsi daugiau iš niekur kitur nei blogis, nei grėsmės negalėtų skliti. Neva visa tai, kas nėra Putinas, yra gėris. Be to, Putinas, kad ir turėdamas piktų sumetimų, retsykiais juk gali ištarti ir teisingų, ir išmintingų žodžių. Tarkim, jeigu jis savo kalboje pacituos Kristų, nejaugi turėsiu atsiriboti nuo Kristaus žodžių, kad tik netapčiau Putino „sajungininke“?

Akivaizdu, kad ES – dar nėra baigtinis darinys, jis dar tik ieško savųjų formų ir veido. Juk ir pats pokalbio pradžioje sakėte, kad į vienokią ES stojome, į kitokią įstojome. Tad būtų labai neįsimtinga nusišalinti nuo tokios ES kūrimo, kokioje patys norėtume gyventi. Jeigu ES narių santykiai ištis yra bičiuliški ir jeigu ištis siekiama įsiklausyti į tautų ir visuomenių poreikius, kaip prie ES vairo stovintiems sužinoti apie mūsų lūkesčius, jeigu nepasakysime, kas mums nepatinka?

Tačiau šiame darinyje jaučiamės maži, nevisaverčiai ir be galo drovūs, mieliau sutinkantys meluoti sau, nei didžiųjų akivaizdoje prisipažinti, kad esame ne visai tokie, kokius mus Vakarams parankiausia matyti.

Tačiau neabejoju, kad mūsų drovumas išsi-sklandys, kai suprasime, kad ne vien Lietuva šitaip jaučiasi, kad nutylėjimais ir nenuoširdumu grįsta „brolyste“ vis labiau nusivilia ir didžiosios ES narės. Kai iš šio darinio išstos Didžioji Britanija, kuri vis kategoriškiau atsisako dalyvauti eksperimente, atliekamame su savosios visuomenės psichika, manau, ES vadovybė, saugodama darinį nuo visiško iširimo, bus priversta labai atsakingai peržiūrėti ES raidos programą, kur kas labiau atsižvelgti į natūralias, ne dėl susitarimo atsiradusias, o į bet kurios valstybės gyvybę saugančias socialines ląsteles – šeimą ir tautą, jų poreikius.

– Ką šioje situacijoje galėtume bei privalėtume nuveikti mes – toli nuo Briuselio ir vietinės valdžios esantys eiliniai visuomenės nariai, idant išsaugotume tautinį identitetą ir savo sielas, idant ES ištis taptų erdve, tinkama gyventi mūsų vaikams?

– Pirmiausia apsispręsti, kokie patys norime būti ir ištis tokie būti – ne vien žodžiais, ne retkarčiais ir ne priklausomai nuo situacijos, o visada ir nepaisant nieko. Tik tada, kai savo įsitikinimus ir deklaruojamas idėjas tvirtinsime savo darbais ir gyvenimu, įstengsime tai perduoti savo vaikams. O mūsų vaikai juk ir yra ta ateities Lietuva, dėl kurios čia mudu ir nerimaujame. Ir svarbiausia – nesigėdinti ir nebijoti daiktus vadinti savaisiais vardais – garsiai kalbėti ir skleisti aplink save tiek savuosius moralinius, tiek nacionalinius įsitikinimus, nebūgštaujant, kad jie kažkam gali nepatikti. Argi taip smarkiai toleranciją puoselėjančios ES erdvėje mūsų įsitikinimai ir mes patys neturime teisės būti toleruojami kaip visi kiti? Mokykimės iš vorelių – kantriai ir tyliai megzkime aplink save sunkiai įžiūrėjimus voratinklius. Kurį laiką tų voratinklių niekas nepastebės, dar kurį laiką – rimtai nevertins. O kai pastebės – jau būsim voratinklius sumezgę tarpusavyje – tapę jėga, su kuria būtina skaitytis.

Kas tai per voratinkliukai? Na, pavyzdžiui, pati visuomet prisistatau taip: esu Eglė, lietuvė, katalikė. Kol šis mano prisistatymas atitiks žodžių turinį ir kol nebijosi garsiai taip prisistatyti, tol jausiuosi stovinti savosios moralės ir savųjų nacionalinių vertybių sargyboje – daranti tai, ką privalau. Manote, to mažai? O aš sakau, kad to gana. Manote, kad tai lengva? Pamėginkite. Pamėginkime drauge.

Respublika.lt

Vilniuje iškilis paminklas tautos kūrėjams

Kol visuomenė diskutuoja ir mąsto, kaip, kada ir kur reikia įamžinti tarpukario Lietuvos asmenybes, mūsų tautos kūrėjus ir tautiškumo puoselėtojus, Vilniuje, Augustijonų g. 8, pradamas montuoti paminklas, skirtas daktarui Jonui Basanavičiui, akademikui Mykolui Biržiškai ir pedagogui, visuomenininkui, valstybės tarnautojui Povilui Gaidelioniui, kurie buvo pirmosios lietuvių (Vytauto Didžiojo) gimnazijos steigėjai. Skulptūros kūrėjas ir autorius – šią gimnaziją baigęs Darius Bražiūnas, kurio darbai žinomi Lietuvoje ir užsienyje.

Paminklas yra statomas trimis etapais: darbų pradžia – 2014 metų rugsėjo mėnuo, pabaiga – 2015 metų rugpjūtis. Pirmiausiai pritvirtinamas postamentas, tada išliejami iš bronzos lydinio biustai, trečiuoju etapu jie pritvirtinama prie postamento. Visus darbus organizuoja ir finansuoja gimnazijos taryba ir mokinių tėvų valdyba bei savo iniciatyva 97-osios, 98-osios, 99-osios, 100-osios laidų abiturientai. Biržiškų giminės vardu prie projekto įgyvendinimo taip pat prisideda mokslų daktaras Jonas Biržiškis (keturių išradimų autorius, buvęs ministras, AB Lietuvos Geležinkelių generalinis direktorius, dar vadinamas transporto tėvu). Gimnazijos tarybos ir mokinių tėvų valdybos atstovai teigia, kad tai bendruomenės dovana gimnazijai, kuri švenčia savo 100 metų jubiliejų. Pačios gimnazijos, kuri yra gyvasis muziejus, viduje jau yra įamžintas daktaro Jono Basanavičiaus atminimas: jo vardu pavadintas gimnazijos medicinos kabinetas. Biržiškų vardas suteiktas bibliotekai. Įamžintas habilituotos mokslų daktarės Meilės Lukšienės ir profesorės Marijos Gimbutienės Alseikaitės atminimas, jų vardais pavadintas lietuvių kalbos ir literatūros kabinetas, o matematikos pedagogo, dramaturgo, poeto, buvusio ilgamečio direktoriaus Marcelino Šikšnio-Šiaulėniškio vardas suteiktas matematikos kabinetui.

Pirmoji lietuvių gimnazija buvo įsteigta 1915 metų rugsėjo-spalio mėnesiais, o pirmasis pedagogų tarybos posėdis įvyko spalio 9 dieną. Nuo tada ir pradėtas ugdymo procesas lietuvių kalba. Ši gimnazija – tai tautiškumo ir lietuviybės lopšys. Čia dirbo net šeši būsimo atkurto valstybės akto signatarai, Prezidentai J. E. Aleksandras Stulginskis ir J. E. Antanas Smetona, diplomatas P. Klimas ir kiti. Ši gimnazija išugdė Čiurlionių, Pačiobotų, Drėmų ir kitų garsių giminių palikuonis, daug kitų Lietuvos iškilių asmenybių. Vilniaus okupacijos laikotarpiu mokykla priėmė kelias uždarytas ugdymo įstaigas: P. Maširotienės vadovaujamą mergaičių lietuvių ir švenčionių lietuvių gimnazijas. Už mokslą reikėjo mokėti, bet nepasiturintiems buvo daromos nuolaidos, iš toliau atvykę mokiniai aprūpinami bendrabučiais, taip pat išlaikomos prieglaudos. Laikui bėgant, iš pirmosios lietuvių gimnazijos, kuri 1921 metais rugpjūčio 22 dieną buvo pavadinta Vytauto Didžiojo vardu, išsi-rutuliojo keturios ugdymo įstaigos. 1939 metais, atskyrus mergaites ir berniukus, įsteigiama kunigaikštienės Birutės valstybinė mergaičių gimnazija, (dabartinė Salomėjos Nėries gimnazija). Ją baigė dabartinė Lietuvos prezidentė J. E. Dalia Grybauskaitė. Abejose gimnazijose 1939 metais dirbo tie patys mokytojai, iki 1940 metų vadovavo tas pats direktorius Marcelinas Šikšnys. 1940 metais gimnazijų statusai panaikinami ir jos pavadinamos Vilniaus I ir II vidurinėmis mokyklomis. 1941 metais gražinami tik gimnazijų statusai, bet ne vardai: 1946 metais Vilniaus II valstybinei mergaičių gimnazijai suteiktas poetės Salomėjos Nėries vardas. 1949 metais vėl panaikinami gimnazijų statusai abiemis ugdymo įstaigoms, o 1957 metais Vilniaus I vidurinei mokyklai suteikiamas rašytojo Antano Vienuolio vardas. 1999 metais sugražinamas tik gimnazijų statusas, nepakeičiant pavadinimų. 2002 metais Vilniaus Salomėjos Nėries gimnazijos pradinių klasių pagrindu įsteigiama Vilniaus Vy-tės Nemunėlio pradinė mokykla, 2005

metais Vilniaus Antano Vienuolio gimnazija padalinta į dvi atskiras ugdymo įstaigas: gimnazijai po 75-erių metų sugražinamas senasis istorinis Vytauto Didžiojo vardas, o rašytojo Antano Vienuolio vardas paliekamas naujai įsteigta pagrindinei mokyklai, dabartinei progimnazijai.

Svarbu nepamiršti savo tautiškumo šaknų, tad iki 2015 metų spalio mėnesio Lietuvos širdyje, sotinėje Vilniuje, suderinus su atitinkamomis institucijomis, planuojama atidengti paminklines atminimo lenteles. Bus nepamiršta ir žydų religinė bendruomenė bei jų realinė gimnazija, į kurią 1921 metais laikinai buvo priimta ir Vytauto Didžiojo gimnazija. Atminimo paminklinėse lentelėse įrašas bylos, kad šiame pastate ar jo buvusioje vietoje veikė pirmoji lietuvių (Vytauto Didžiojo) gimnazija, taip pat jos pagrindu atsiskyrusi kunigaikštienės Birutės valstybinė mergaičių, dabartinė Vilniaus Salo-

Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazija

mėjos Nėries gimnazija.

Maloniai kviečiame įmones, geros valios žmones, visus, kurie gali, prisidėti prie šio pirmosios lietuvių gimnazijos 100-mečio įamžinimo.

Gavėjas: Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazija
atsiskaitomoji sąskaita: LT65 4010 0424 03985035
DNB bankas, Vilniaus filialas, banko kodas 40100

New Yorko lietuviai diskutavo apie euro naudą Lietuvai ir ES

ALGIRDAS GRYBAS

Gegužės 21 d. įvyko ketvirtasis JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos rengiamas New Yorko lietuvių profesionalų susitikimas. Skirtingai nuo ankstesnių susitikimų, investicijų valdymo kompanijos „Canepa US“ patalpose vykęs renginys buvo skirtas finansų srityje dirbantiems ar šia sritimi aktyviai besidomintiems profesionalų tinklo nariams.

Susitikime dalyvavo Ekonomikos mokslų daktaras Lietuvos banko valdybos narys Marius Jurgilas, kuris apžvelgė 2009-ųjų metų pasaulinės finansų krizės pasekmes eurozonos valstybėms bei pristatė naujausius Europos Sąjungos finansų reguliacinės bei monetarinės politikos sprendimus, siekiančius užkirsti kelią panašioms krizėms ateityje. Susitikimo dalyviai aktyviai diskutavo apie ekonominių sunkumų turinčios Graikijos biudžeto subtilybes bei nemokumo galimybę, Europos centrinio banko vykdomą kiekybinio ekonominio skatinimo programą superkant obligacijas, Lietuvos ekonomikos vystymąsi ir didėjančią konkurencingumą. M. Jurgilas susirinkusiems

pristatė naujausias eurozonos finansų reformų sritis: bankų sąjungą, makroprudencinę reguliavimą, Europos sisteminės rizikos valdymą.

Susitikime taip pat dalyvavo Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius, Amerikoje gimę lietuviai bei iš Lietuvos neseniai atvykę finansų srities specialistai.

New Yorko apygardos pirmininkas Algirdas Grybas džiaugėsi, kad per šešis projekto gyvavimo mėnesius pavyko suburti ne tik platų, aktyvų profesionalų tinklą, tačiau jame taip pat pradėjo formotis tikslinės, specifinės sritimi – finansais, dizainu ir mada, teise – besidominčios profesionalų grupės. Tai leidžia projekto organizatoriams pakviesti specializuotų sričių ekspertus-kalbėtojus ir kaskart užtikrinti kokybišką diskusijų turinį.

New Yorko lietuvių profesionalų susitikimai – tai JAV LB New Yorko apygardos vykdoma iniciatyva, kurios tikslas – sukurti erdvę New Yorko lietuviams ieškoti pažinčių profesinėse srityse, dalyvauti kokybiškose, teminėse diskusijose, dalintis profesine patirtimi vieniems su kitais ir su Lietuva.

Marius Jurgilas

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI

LITUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

NALJA Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838

NALJA Biomed 380 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676

NALJA Biomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60736 Tel: 773-656-2430

NALJA Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701

NALJA Extreme Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155

NALJA Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

NALJA Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

NALJA Smilga 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929

NALJA Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

NALJA Kunigaikščių Užėja 6312 S. Harlem Ave., Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

NALJA Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

NALJA Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

NALJA Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

NALJA Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

Centrinio ofiso adresas.:

8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

A. Duda laimėjo antrame rinkimų ture.

Czarek Sokolowski/AP nuotr.

Ko tikėtis iš naujojo Lenkijos prezidento?

Vos prieš savaitę paskelbta, jog Lenkijos prezidento rinkimų antrajame rinkimų ture laimėjo opozicinės „Teisės ir Teisingumo“ partijos kandidatas Andrzej Duda.

Kam atiteks konkurento balsai?

A. Duda pergalė prieš dabar jau buvusį šalies prezidentą Bronisław Komorowski buvo gana netikėta. Rinkiminės kampanijos pradžioje apklausos parodė beveik 60–65 proc. paramą B. Komorowski. Tai skatino prezidentą ir jį parėmusios „Piliečių Platformos“ (PO) štabą vykdyti gana pasyvią kampaniją, tikintis pergalės jau pirmajame ture.

Kodėl B. Komorowski patyrė pralaimėjimą? Yra dvi pagrindinės priežastys.

Pirmojo rinkimų turo staigmena buvo „antisisteminio“ Paweł Kukiz iškilimas. Dar šių metų kovo mėnesį parama P. Kukiz siekė vos 3 proc., balandžio viduryje – 6 proc., gegužės pradžioje 15–19 proc., kas atsispindėjo galutiniame rezultate. P. Kukiz liko trečias į ketvirtą vietą nustumdamas Socialdemokratų partijos (SLD) kandidatę Magdalena Ogorek, kuri surinko vos 2,4 proc. visų balsų. Panašu, kad ekskomunistams saulė Lenkijos politinėje padangėje jau leidžiasi.

Pirmasis rinkimų turas užmezgė ir naują intrigą – kam atiteks P. Kukiz balsai. Jis pats nesutiko paremti nei vieno kandidato, teigdamas, kad tai jo rinkėjų sprendimas. Abiejų kandidatų rinkiminiai štabai suprato, kad P. Kukiz rinkėjai yra jų raktas į sėkmę. Tačiau buvo galima pastebėti, kad B. Komorowski štabas po pralaimėjimo elgėsi per daug desperatiškai.

Agituodamas pervaziavo visą Lenkiją

Iki rinkiminės kampanijos pradžios Lenkijoje per daug nežinomo europarlamentaro pergalę galima vadinti sensacinga. Rinkiminės kampanijos metu buvo pastebimas įvairių valstybinių ir privačių žiniasklaidos priemonių priešiškus šiam kandidatui. Tačiau nepaisant visko, A. Duda vykdė išpūdingą kampaniją, kuri ir atvedė jį į pergalę.

Naujojo Prezidento kampanija priminė Amerikos prezidento rinkimines kampanijas. Nuo rinkiminės konvencijos kampanijos pradžioje iki tiks-

liai atitaikytų žinučių kiekvienam regionui ar rinkėjų segmentui bei daugybės asmeniškų susitikimų su rinkėjais. A. Duda komanda brėžė naujus standartus Lenkijos rinkiminių kampanijų praktikoje, o B. Komorowski ir PO štabas tik reagavo.

Aktyvi užsienio politika, ypač Vidurio-Rytų Europos regione, yra vienas iš svarbiausių naujojo Prezidento prioritetų. Nors santykius su Lietuva A. Duda dažnai minėdavo tik „tarp kitko“, tačiau tikėtina, kad tam tikri bandymai keisti santykius su Lietuva bus. Tiesa, reikšmingesnių pokyčių reiktų tikėtis nebent po parlamento rinkimų, kurie vyks ši rudenį.

A. Duda – žavus populistas

Šis uolus katalikas buvo artimas velioniu Lenkijos prezidentui Lech Kaczyński, kuris 2010-aisiais žuvo lėktuvo, skridusio paminėti Katynės metinės Baltarusijoje, katastrofoje, ir vadinama save jo „dvasiniu įpėdiniu“.

Krokuvoje 1972 metais gimęs A. Duda dainavo berniukų chore ir buvo harceras (taip Lenkijoje vadinami skautai). Vėliau jis Jogailos universitete baigė teisės studijas ir įgijo daktaro laipsnį.

A. Duda yra didžiulis slidinėjimo entuziastas, žmona Agata yra mokytoja, pora augina dukterį.

Į valdžią atėjo 2005 m. – A. Duda buvo paskirtas teisingumo viceministru. Jis taip pat dirbo Seime patarėju ir padėjo parengti vieną svarbiausių šios partijos teisės aktų – liustracijos įstatymą, pagal kurį valstybės tarnyboje dirbantys asmenys turėjo būti patikrinti dėl galimų ryšių su buvusiomis komunistinėmis saugumo struktūromis.

Iš teisingumo viceministro pareigų A. Duda pasitraukė 2008-aisiais, kad taptų L. Kaczyński patarėju. 2011 metais jis buvo išrinktas į Seimą, o pernai – į Europos Parlamentą.

Savo ugingose rinkimų kampanijos kalbose A. Duda žadėjo lenkams įvairias socialines išmokas, papildomas mokesčių lengvatas daugiavakėms šeimoms, taip pat tikino, jog sumažins pensinį amžių, kurį vyriausybė padidino iki 67 metų. Tačiau apžvalgininkai sutinka, kad šie pažadai būtų pernelyg sunki našta Lenkijos ekonomikai, todėl jis dažniausiai įvardijamas populistu.

Tvyrant nerimui dėl Rusijos veiks-

mų kaimyninėje Ukrainoje, A. Duda žada stiprinti Lenkijos ryšius su NATO ir nori, kad šalyje būtų dislokuoti nuolatiniai Aljanso karių batalionai. Bet jis nepritaria Lenkijos narystei euro zonoje.

Jis yra šeštasis Lenkijos prezidentas nuo tada, kai šalis 1989-aisiais atsikratė komunizmo.

Lietuva-Lenkija: kas laukia?

Lietuvos tarptautinių santykių analitikas Ramūnas Vilpišauskas komentavo: „Galimas pokytis – dar griežtesnė Lenkijos pozicija Rusijos atžvilgiu, nors reikia įvertinti ir tai, kad naujasis Prezidentas dirbs su kitos partijos suformuota Vyriausybe, o tai neišvengiamai sumažins galimus užsienio politikos pokyčius“.

Kitas politologas Mažvydas Jastramskis mano, kad kol naujas Prezidentas nepriesiekė, nepateikė savo tiek Lenkijos reikalų vizijos, tiek užsienio politikos, ką nors spėti. Kai Lenkijos prezidentas buvo L. Kaczyński, jo asmeniniai santykiai su V. Adamkum buvo neblogi, tuomet bent prezidentų lygiu buvo šiltesni santykiai, bet tai buvo asmeninis dalykas, pagal tai nelabai ir galime spėti“.

Rinkiminės kampanijos dienomis A. Duda viename interviu yra pasakęs: *Žiūrint į tuos kelerius metus tenka patvirtinti, kad Piliečių platformos (valdančioji Lenkijos partija – red. past.) ir Prezidento Bronisław Komorowski politika Lietuvos atžvilgiu atsідūrė aklaivietėje. Rimti, strateginiai pokalbiai tarp Varšuvos ir Vilniaus iš esmės nevyksta. Mus skiria bedugnė, jei paly-*

gintume su a. a. Lech Kaczyński prezidentavimo metais, kai pavykdavo žingsnis po žingsnio, sunkiai, bet veiksmingai priminti nuolat apie Vilniaus krašto lenkų teises tuo pačiu palaikant gerus santykius su Lietuvos vadovais.

Kaltė dėl dabartinės padėties netenka tik vienai pusei, tai akivaizdu, bet taip pat akivaizdu, kad prie šios situacijos susidarymo prisidėjo klaidinga pastarųjų metų Lenkijos valdžios politika. Pirmiausia tai buvo „mėtytosi į kraštutinumus“ politika, t. y. labai nenuosekli, kas yra didelė klaida tarpvalstybiniuose santykiuose.

Esame pasielgę Lietuvos atžvilgiu priešiški, tarkim, palikome ją vieną Europos forume jai ginčijantis su Rusija, o paskui ministras R. Sikorski ir Prezidentas B. Komorowski kalbėjo apie savo viltis dėl santykių atnaujinimo. Ir taip nuolat.

Antra, ir tai yra svarbiausias dalykas, dabartinės Lenkijos valdžios politika Lietuvos atžvilgiu yra sukurta remiantis tuo, kokia pasirinkta Rytų politika.

R. Sikorski, B. Komorowski ir Donald Tusk nusprendė nekurti mūsų regiono šalių sąjungos, o geriau remtis „plaukimo europietiškais pasroviu“ politika ir vadinamąja „Piaštų politika“, veikiančia kartu su „Jogailos politika“, kurių kartojimas yra istoriškai per dažnas.

Praktikoje tai nulėmė, kad mūsų politika tarnavo tų šalių, kurios turi didžiausią įtaką ES, užsienio interesams. Dabartinė valdžia neįvertina mūsų regiono valstybių potencialo, o gyvena košmariškai klaidingomis svajonėmis apie „trikampius“ – Veimaro ar karališkąjį. Ypač pastarasis (Vokietija-Rusija-Lenkija) yra kenkėjiškai fantasmagoriškas, kuris rauna mus iš mūsų regiono.

Tokio elgesio pasekmėmis ir tapo atšalę santykiai su Lietuva ir kitomis Baltijos šalimis bei būdų pagerinti Lietuvos lenkų padėtį netektis.

Noriu, kad mane suprastumėte teisingai: tautinių mažumų Lietuvoje klausimas visų pirma apsunkina valdžios Vilniuje reikalus, nes tai ji atsakinga už europinių standartų taikymą savo šalies teritorijoje, bet Lenkijos valdžios šventa pareiga yra laikytis tokios politikos regione ir tarp abiejų šalių, kad įgautume priemonių paveikti Lietuvos valdžią.

Čia reikia nuojautos ir nuoseklumo. Nesunku yra susiginčyti ir nebendravti. Sunkiau yra palaikyti veiksmingą dialogą. Bet turime pavyzdžių, kad tai yra įmanoma, tik reikia veikti ryžtingiau.

Pagal Lietuvos ir Lenkijos spaudą, BNS ir ELTA, 15 min.lt pranešimus parengė **Vitalius Zaikauskas**

Naujai išrinktas Prezidentas su žmona ir dukterimi.

„Reuters“/„Scanpix“ nuotr.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Aplankė Rusijoje kalinamą lietuvį

Vilnius (BNS) – Užsienio reikalų ministerija patvirtino Maskvoje susisiekusi su šnipinėjimu įtariamą Lietuvos piliečiu Aristidu Tamošaičiu, jis jaučiasi gerai ir nepageidauja keisti Rusijos jam paskirto valstybės advokato.

A. Tamošaitį Lefortovo izoliatoriuje gegužės 29 d. aplankė Maskvoje esantis Lietuvos konsulinis pareigūnas. „Mes taip pat galime patvirtinti jo tapatybę – tai iš tiesų yra Lietuvos pilietis Aristidas Tamošaitis. Pasak Tamošaičio, jo lankymo sąlygos izoliatoriuje yra patenkinamos, nusiskun-

dimų dėl savo fizinės būklės jis neturėjo. Tamošaitis turi Rusijos Federacijos jam paskirtą advokatą, kurio jis neišreiškė noro pakeisti”, – sakė URM atstovas.

Lietuvos ambasadorius Rusijoje Remigijus Motuzas teigė pats susitikime nedalyvavęs – jį konsulinis pareigūnas informavo, kad su A. Tamošaičiu nebuvo aptariami jam inkriminuojami kaltinimai, jo sulaikymo bei kitos bylos detalės, jis tik paprašė susisiekti su jo artimaisiais ir daugiau jokių ypatingų pageidavimų neturėjo.

Mokėsi laukti NATO pagalbos

Vilnius (kam.lt) – Gegužės 29 dieną baigėsi didžiausios šiais metais Baltijos regione vykusios tarptautinės Specialiųjų operacijų pajėgų pratybos „Liepsnojančios kalavijas 2015”.

Tris savaites trukusiose Lietuvos kariuomenės Specialiųjų operacijų pajėgų surengtuose mokymuose pagrindinis dėmesys buvo skirtas sąjungininkų suderinamumui ir sąveikai, stiprinant ir užtikrinant Lietuvos ir Baltijos regiono saugumą. Kartu su Lietuvos kariais pratybose dalyvavo Danijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, JAV, Norvegijos, Švedijos specialiųjų operacijų pajėgų kariai.

Mokymų metu kariai treniravosi veikti iškart ištikus krizinei situacijai, kol dar nėra paskelbtas penktasis NATO bendrą gynybą aktyvuojantis straipsnis, o veiksmai vyksta pagal atskirą šalių susitarimą.

Pratybų metu kariai planavo ir vykdė sudėtingas, ypatingo pasirengimo reikalaujančias, nestandartines sausumos, jūros ir oro operacijas prie-

Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų vadovas generolas majoras Almantas Leika spaudos konferencijoje.

Martyno Ambrazo (ELTA) nuotr.

šui identifikuoti, sulaikyti ar neutralizuoti.

Kasmetinės tarptautinės pratybos „Liepsnojančios kalavijas” pradėtos organizuoti Lietuvos kariuomenės specialiųjų pajėgų iniciatyva, pirmą kartą surengtos 2012 metais.

Surado aukščiausių beržą ir juodalksnį

Vilnius (lrt.lt) – Miško genetiškai išteklių specialistai nustatė, kad Biržų girioje auga Lietuvoje aukščiausi beržas ir juodalksnis. Šie medžiai saugomi miškininkų, o norintiems juos rasti reikia kreiptis į girininkijas.

Septyniadešimtmetis aukščiausias Lietuvoje beržas linguoja Spalviškių girininkijoje. Jo aukštis – 34,5 metro, kamieno skersmuo – 39 centimetrai.

Atlikdami miško genofondo inventurizaciją specialistai pastebėjo, kad šis beržynas gerai auga dėl drėg-

no dirvožemio, todėl paskelbtas genetiškai draustiniu. Beržų sėklos renkamos ir sodinamos kituose medynuose.

Jei prie aukščiausio beržo prieiti nesunku, tai prie aukščiausio Lietuvoje – 34 metrų aukščio ir 43 centimetrų skersmens – juodalksnio reikia paklampoti. Juodalksnių medynas auga atokiau nuo kelių, todėl beveik visi medžiai skaičiuoja antrą šimtmetį.

Norintiems pamatyti aukščiausius Lietuvoje beržą ir juodalksnį reikia kreiptis į Spalviškių ir Latvelių girininkijas.

Kviečia pasivaikščioti medžių viršūnėmis

Vilnius (lrt.lt) – Anykščiuose baigiamas statyti unikalus turistinis objektas – medžių lajų takas. Juo pakilus bus galima apžvelgti Anykščių šilėlį ir jo apylinkes.

Dėl sudėtingos statinio konstrukcijos tako atidarymas šiek tiek vėluoja. Regioninio parko direktoriaus skaičiavimais, konstrukcijoms sunaudota beveik keturi šimtai tonų geležies ir pusantro tūkstančio tonų betono. Takas per medžių lajas vingiuoja dvidešimt dviejų metrų aukštyje.

„Lietuvoje tokio kito nėra, pirmas toks objektas Rytų Europoje. Ir ypatingas jis tuo, kas jis atskleidžia mūsų krašto grožį, traukia lankytojus, skatina ilgiau pabūti miške, supažinti su Anykščių šileliu”, – sakė Anykščių

regioninio parko direktorius Kęstutis Šerepka.

Turistai galės užkopti ir į trisdešimt šešių metrų aukščio apžvalgos bokštą, prilygstantį dvylikaaukščiui pastatui, neįgaliuosius į jį kels liftas.

Tako statybai išleista daugiau nei puslė milijono eurų Europos sąjungos fondų ir savivaldybės lėšų. Kasmet po 20–30 tūkst. eurų reikės ir takui išlaikyti, todėl prašoma valdžios institucijų leisti pardavinėti bilietus.

Per sezoną Anykščių šilėlių aplanko apie 16 tūkstančių turistų, manoma, kad medžių lajų takas jų pritrauks dvigubai daugiau.

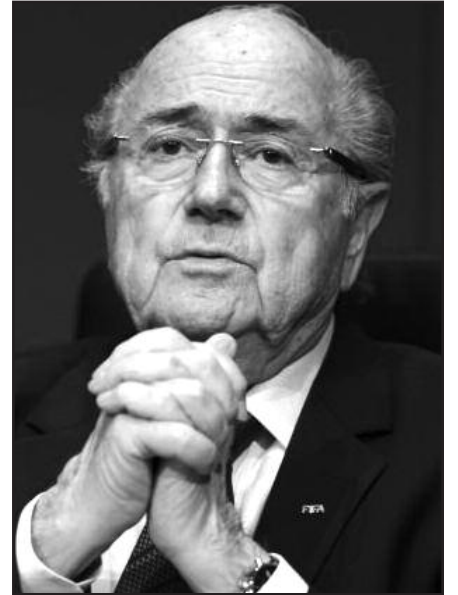
Planuojama, kad šiuo taku turistai galės pasivaikščioti jau liepos viduryje.

S. Blatter perrinktas FIFA prezidentu

Ciurichas („Draugo” info) – Gegužės 29 dieną Ciuriche vykusioje 65-ame Tarptautinės futbolo asociacijų federacijos (FIFA) kongrese paaikškėjo, kas vadovaus šiai organizacijai artimiausius ketverius metus – tą ir toliau darys 79-erių metų šveicaras Sepp Blatter, rinkimuose įveikęs 39-erių metų Jordanijos princą Al bin al Hussein. S. Blatter prie FIFA vairo dirbs jau penktą kadenciją.

Nors šveicaras nesurinko reikalingų dviejų trečdalių visų balsų (reikėjo 140) ir turėjo būti surengtas antrasis balsavimo turas, kuriame vienam iš kandidatų būtų užtekę paprastos daugumos (50 proc. + 1 balso), nuo S. Blatter beveik dvigubai atsilikęs A. bin al Hussein nusprendė pasitraukti iš kovos ir pripažino savo varžovo pergalę.

Didelė dauguma iš 53 balso teisė turinčių Europos futbolo federacijų per rinkimus į FIFA prezidento postą žadėjo palaikyti A. bin al Hussein. JAV, Kanados ir Australijos futbolo federacijos taip pat sakė balsuosiančios už jordanietį, bet S. Blatter perrinkimą nulėmė daug balsų turinčios Afrikos ir Azijos futbolo asociacijos. Afrika (CAF) turi 54 balsus, Europa (UEFA) – 53, Azija (AFC) – 46, Šiaurės, Centrinė Ame-

Sepp Blatter. Skysports.com nuotr.

rika ir Karibų jūros baseinas (CONCACAF) – 35, Okeanija (OFC) – 11, Pietų Amerika (Conmebol) – 10 balsų.

Šiuo balsavimu liko nepatenkintos Europos šalys (UEFA), kurios balsavo už iš rinkimų pasitraukusį A. bin al Hussein. UEFA surengs pasitarimą birželio 6 dieną Berlyne, kur vyks Čempionų lygos finalas.

Kuba tampa vis draugiškesne JAV

Havana (BNS) – JAV valstybės departamentas paskelbė, kad Kuba jau išbraukta iš JAV sudaryto sąrašo, kuriame įtrauktos terorizmą remiančios valstybės.

Šiuo svarbiu sprendimu siekiama atverti kelią pusę šimtmečio buvusiems išaldytiems santykiams normalizuoti.

JAV prezidentas Barack Obama anksčiau šiais metais paskelbė savo ketinimą išbraukti Havaną iš to sąrašo ir suteikė įstatymų leidėjams 45 dienas, kad galėtų protestuoti, tačiau protestų nebuvo iki pat šio penktadienio, kai nurodytas terminas baigėsi.

Valstybės sekretorius John Kerry

priėmė galutinį sprendimą panaikinti Kubos priskyrimą prie terorizmą remiančių valstybių nuo 2015 metų gegužės 29 d. „Kubos priskyrimo prie terorizmą remiančių valstybių panaikinimas atspindi mūsų vertinimą, kad Kuba patenkina tokio panaikinimo kriterijus”, – nurodoma Valstybės departamento pranešime.

Priimtas sprendimas taip pat reiškia, kad Kuba dabar turės geresnes galimybes naudotis JAV bankais ir Amerikos pagalba, taip pat nuo Kubos veido bus pašalinta tarptautinė stigma, kurią ši salos valstybė seniai laiko nepagrįsta ir nesąžininga.

Maskva nepageidauja 89 ES politikų

Maskva (BNS) – Maskva paskelbė Europos Sąjungos (ES) politikų, kurių ji nepageidauja matyti savo šalyje, sąrašą. Sąrašas, kuriame yra apie 89 pavardės, buvo sudarytas atsakant į ES sankcijas Rusijai dėl jos vaidmens Ukrainoje – Krymo aneksijos ir separatizmo kurstymo Ukrainos rytuose. Oficialiai Maskva sąrašo neplatina.

ES valstybės kreipėsi į Rusiją su prašymu viešai paskelbti asmenų, kuriems draudžiama atvykti į Rusiją, sąrašą – norėta išvengti nemalonių situacijų, kai žmonės apie savo statusą sužino tik prie sienos. Rusija sutiko sąrašą

perduoti ES delegacijai Maskvoje.

Rusijos parengtame juodajame sąrašą – Europos Parlamento nariai ir teisėkūros institucijų nariai iš Europos Sąjungos valstybių narių, įtakingi karinių bei šalies vidaus jėgos ir žvalgybos struktūrų pareigūnai, visuomenės veikėjai. Daugiausia asmenų iš Baltijos valstybių, Lenkijos, Švedijos ir Jungtinės Karalystės.

Į rusų juodąjį sąrašą pateko ir 8 įtakingi lietuviai. Tarp jų – buvęs europarlamentaras Vytautas Landsbergis, Petras Auštrevičius, Andrius Kubilius ir kiti.

Menų tiltas – be „meilės spynų”

Paryžius (ELTA) – Baimindamasi dėl garsiųjų Senos upės tiltų, kurie dūsta nuo „meilės spynų naštos, Paryžiaus valdžia uždraudė kabinti „meilės spynas” ant miesto Menų tilto („Pont des Arts”).

Tradiciškai įsimylėjęliai iš viso pasaulio plūsta į Prancūzijos sostinę ir puošia jau nuo svorio linkstančius tiltus spynomis su meilės žodžiais.

Menų tiltas yra viena populiariausių vietų Paryžiuje, ypač tarp turistų, kurie savo amžiną meilę deklaruoja, ant jo turėklų kabindami spynas ir išmesdami raktus į Seną.

Šiuo metu ant tilto kabo maždaug milijonas spynų, o jų bendras svoris siekia apie 50 tonų. 2014 m. birželį tūkstančių „meilės spynų” naštos neatlaikė dalis Menų tilto turėklų.

Gerumo ženklas

Kardinolo V. Sladkevičiaus 15-osioms mirties metinėms paminėti

Vyskupo Vincento Sladkevičiaus Zigmui Tamakauskui padovanota nuotrauka.

Lietuvos Kudirkaičių organizacijos vadovė mokytoja Angelė Šiaurienė su grupe kudirkaičių pasveikino Eminenciją Vytauto Didžiojo I laipsnio ordino gavimo proga. Algimanto Mikolėno ir Zigmo Tamakausko nuotraukos

ZIGMAS TAMAKAUSKAS

Greitai teka laiko srovė vis kasdien tolindama buvusios vaikystės dienas, lyg šydu vis daugiau užskleisdama ir prisiminimus. Tačiau patys ryškiausi prisiminimai lyg saulės šviesos blyksniai vistiek prasimuša pro tą laiko tėkmės šydą. Vienas iš tokių šviesių prisiminimų – nuo ankstyvos vaikystės dienų artimas bendravimas su Bažnyčia. Augau tikinčių tėvų šeimoje. Mama prieškario Nepriklausomoje Lietuvoje buvo aktyvi pavasarininkė, o tėtė, kaip neseniai sužinojau iš mano gimtojo miesto – Kudirkos Naumiesčio istorijos tyrinėtojo Romo Treiderio, priklausė Lietuvos šaulių sąjungai. Pakrikštytas buvau Kud. Naumiesčio Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčioje, o Pirmąją Komunią priėmiau naujai pastatytoje Šakių Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje iš veiklaus kunigo Antano Karausko rankų. Pokario metais didelę vaikystės dienų palaimą ir džiaugsmą turėjau įsijungęs į didelį Kauno Šv. Gertrūdos bažnyčios ministrantų būrį. Vėliau ją uždarius, aš su savo broliu ir dar keliais ministrantais patarnaudavome šv. Mišioms vadinaamoje Mokinių bažnyčioje, kurioje šventas Mišias aukodavo ir tuometinis kelių vyskupijų valdytojas kanauninkas Juozapas Stankevičius. Šios bažnyčios Didįjį altorių puošė įžymaus dailininko profesoriaus Stasio Ušinsko sukurtas vitražas. Sovietinė valdžia, brutaliai kovodama su mūsų dvasinės kultūros apraiškomis, uždarė ir šią bažnyčią. Su mūsų ministrantų būrio likučiais pasukome link Kauno ar-

kikatedros bazilikos. Čia teko patarnauti šv. Mišias kurį laiką aukojusiems žinomiems kunigams: poetui Kazimierui Žitkui – Vincui Stoniui, dainos „Grazių dainelių daug girdėjau“ žodžių autoriui, gilius pėdsakus palikusiam filosofijos mokslo dirvoje greitakalbiui prelatui Pranui Kuraičiui, 1953 metais sumintam ir nuteistam 25 metus kalėti sovietiniam lageryje.

Iš buvusių Katedroje kunigų bene ilgiausiai teko bendrauti su kunigu Vincentu Sladkevičiumi. Tad kiek daugiau pamėginsime pratraukti laiko tėkmės šydą ir žvilgtelėti į išlikusių prisiminimų kraitę, susijusią su šio žmogaus asmenybe.

1952 metais, tapęs Kauno kunigų seminarijos prefektu ir klierikų dvasios vadovu, kunigas Vincentas Sladkevičius šio laikotarpio savo gyvenimo žingsnius susiejo su Kauno arkikatedra bazilika. Jis šv. Mišias daugiausiai aukodavo prie vadinamų Švč. M. Marijos Sopulingosios, Šv. Kryžiaus ir Pažaislio Marijos šoninių altorių. Istorinis Kryžius čia buvo atvežtas iš uždarytos Šv. Gertrūdos bažnyčios koplytėlės, o Švč. Mergelės Marijos su Kūdikiu gėlių vainike paveikslas – iš uždarytos Pažaislio Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčios. Aš tada buvau dabartinės „Aušros“ gimnazijos, o tąsyk – Pirmos berniukų vidurinės mokyklos devintos klasės mokinys. Į akis jau tada krito nedidučio ūgio kunigo Vincento Sladkevičiaus didelė siela, jo didelis kuklumas, nuoširdumas, paprastumas ir pamaldumas. Jis aukodavo šv. Mišias labai susikaupęs, raiškiai tardamas kiekvieną Mišių žodį. Vakarais, kai sėsdavo

kairėje Katedros navoje į klausyklą klausyti išpažinčių, prie jo visada nusidriekdavo didžiulė žmonių eilė. Tikinčiuosius traukdavo jo, kaip nuodėmklausio, nuoširdumas, psichologinis nusimanymas, mokėjimas bendrauti su žmonėmis. Visada klausyti išpažinčių jis ateidavo pirmasis, o išeidavo paskutinis. Tikintieji ne tik norėdavo jam, kaip dvasios tėvui, atverti savo sielos žaizdas, bet ir tylioje aplinkoje pasikalbėti, pasitarti, pasiguosti, išgirsti jo raminamą žodį. Visada iš kunigo V. Sladkevičiaus trykšdavo gerumo šiluma. Pasikalbėjęs su juo pajusdavai iš jo ir sklindantį patriotizmą, Tėvynės meilę, susirūpinimą Lietuvos likimu, kartu tvirtą pasitikėjimą Aukščiausiojo globa. Kada subūriau slaptą antisovietinę jaunimo organizaciją, jaučiau jo didelį autoritetą bei rūpestį mūsų idealistinės krypties žingsniams. Kunigo Vincento Sladkevičiaus palaiminti Katedros zakristijos koplytėlėje prisiekėme savo jaunatviškas jėgas skirti Dievui ir Tėvynei. Visi drauge pagiedojome giesmę „Štai užbaigėm auką gausią – laimink, Dieve, mus visus...“

1957 metais per Kalėdas garbės kanauninką Vincentą Sladkevičių, pagal popiežiaus Pijaus XII nominaciją, Kaišiadorių vyskupas T. Matulionis slaptai konsekrovo vyskupu. Jis labai apsidžiaugė, kai mes su studentiško jaunimo grupele sugužėjome jį pasveikinti kaip vyskupą. Nežinojome, kaip ir elgtis susitikus jau su garbingu Bažnyčios kunigaikščiu. Vyskupas V. Sladkevičius tuomet gyveno Žaliakalnio Žemaičių gatvės dviaukščio namo kukliame kambarėlyje netoli Prisikėlimo bažnyčios. Jis

Kardinolas su „Saulės“ gimnazijos vadovybe, mokytojų ir gimnazistų grupe.

Kardinolas savo namų prieangyje.

Kardinolą lietuviška daina pasveikino tautinis ansamblis „Gilė“.

mus sutiko apsirengęs civiliais draubūžiais. Ekscelencijos nuoširdus sutikimas išskleidė mūsų varžymąsi. Pamatėme, kad jis liko toks, koks buvo – žmogiškas, artimas, suprantantis, tik dar labiau švytintis didžiosios Šviesos atspindžiu. Vyskupas man tada padovanojo savo pirmąją vyskupišką nuotrauką ir filosofo Vladimiro Solovjovo raštų dvitomį. Džiaugiuosi, kad per čekistines kratas paimtas šias knygeles vėliau pavyko atgauti neišduodant Ekscelencijos vardo. Kratai ir tardymui vadovavęs G. Bagdonas įsakė jose įrašyti „priklauso man“ ir pasirašyti. Tą ir padariau. Dėka mano mamos šaltakraujiško sumanumo kratėjai nerado nei vyskupo V. Sladkevičiaus nuotraukos, nei mano užrašų sąsiuvinio. Saugumo pastate tardytojas įnirtingai reikalavo pasakyti iš kur tas knygas gavau. Vis atsakydavau: jas turiu jau seniai, pirkau Vilniuje buvusio turgaus prekyvietėje... Prieškary išleistos per kratą paimtos lietuviškų dainų knygelės, kurios viršelį puošė Šaulių sąjungos ženklas, nepavyko atgauti.

Dovanota vyskupo Vincento Sladkevičiaus nuotrauka mano artimųjų nuotraukų albume liko viena iš brangiausių relikvijų. Tos istorinės nuotraukos kopiją padovanojau atsikūrusiam Kauno arkivyskupijos muziejaus Kardinolo Vincento Sladkevičiaus memorialiniam skyriui, kuri dabar puošia jo stendus.

Su kardinolu Vincentu Sladkevičiumi daug teko bendrauti nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje man būnant miesto savivaldybės trečios kadencijos tarybos nariu, Pilietybės komisijos pirmininku, Kauno apskrities Švietimo tarybos nariu ir Lietuvos krikščionių demokratų partijos Kauno skyriaus Švietimo sekcijos pirmininku. Tada turėjau galimybės daug kartų surengti Eminencijos bute, dalyvaujant pačiam kardinolui, gyvąsias dvasinio ugdymo pamokas. Šiose dvasinio pakylėjimo susitikimo pamokose dalyvavo daugelis miesto mokyklų mokinių, mokytojų, mokyklų vadovų, visuomeninių organizacijų atstovų, mokinių saviveiklininkų ne vienas būrys. Daug kartų Eminenciją sveikindavome jo mėgiamos kanklių muzikos garsais, jo pamilta lietuviška daina ar giesme. Visada prisimenu tuos gražiuosius Kardinolo susitikimus su mokytojos Angelės Šiaurienės vadovaujamos Kudirkaičių organizacijos būriais, ateitininkais, buvusios „Ažuolo“ vidurinės mokyklos, dabar – Jono Pauliaus II gimnazijos, „Saulės“, „Aušros“, „Rasos“ gimnazijų, „Versmės“, „Nemuno“, Juozo Urbšio, Šilai-

nių, Stasio Lozoraičio, Vilijampolės ir kitų vidurinių mokyklų mokiniais, mokytojais bei Švietimo ir ugdymo skyriaus darbuotojais, miesto tarybos nariais, su Dainavos poliklinikos darbuotojais ir jos vadovybe. Visi jausdavome Kardinolo nuoširdų atidumą, paprastumą, jo ištartų žodžių įtaigą, jo laiminančios rankos poveikį. Daug kas šiuos susitikimus vadindavo dvasinės atgaivos puota, žmogiško gerumo bei gyvojo tikėjimo susistiprinimo pamokomis. Jo Eminencija per vieną tokią dvasinio susitikimo pamoką man padovanojo iš Vatikano gautą popiežiaus Jono Pauliaus dovaną – rožinį.

Kardinolas lyg gerasis tėvas mane visada geranoriškai vadindavo malonybiniu vardu. Jau būdamas suaugęs kartais dėl to malonaus išskirtinumo pasijusdavau truputį nejaukiai, bet kartu ir suprasdavau man taikomą nuoširdų artimumą.

Paskutinį kartą jau sunkiai sergantį Kardinolą aplankėme 2000 m. balandžio mėn. prieš pat Velykas. Jam įteikėme Lietuvos krikščionių demokratų partijos Kauno skyriaus Padėkos raštą, drauge pasimeldėme. Paskui Kardinolas paprašė prie jo lovos budinčios seselės, kad ji užmautų ant jo piršto kardinolišką žiedą. Su išsekusia nuo ligos ranka, tačiau tardamas aiškius žodžius jis mus palaimino. Tai buvo graudus, bet nepaprastai dvasingas atsisveikinimo palaiminimas.

Šių metų gegužės 28 dieną suėjo 15 metų, kai iškilusis Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius jau ilsisi Viešpaties ramybėje. Gerosios Šviesos ir susikaupimo tylos apgaubta jo amžino poilsio vieta Kauno arkikatedros bazilikos Švč. Sakramento koplyčioje, kurioje jis taip pat aukodavo šventų Mišų auką. Čia tarsi į mus prabyla gyvoji Kardinolo dvasia, vėl raginanti pakilti iš kasdienybės dulkių, stiprinti savo Tikėjimą, Meilę ir Viltį, tautinių šaknų gyvybingumą, istorinę atmintį.

Kardinolo Vincento Sladkevičiaus kilnaus gyvenimo žingsnius, jo brandaus tikėjimo dvasią juntame apsilankius Kauno arkivyskupijos muziejaus įrengtame memorialiniame bute. Muziejaus vedėja Irena Petraitienė, artimai bendravusi su Eminencija, rūpestingai saugo Kardinolo atminimą. Apie Kardinolą, jo gyventą laiką, apie jo šviesią didžiadvasišką asmenybę ji yra parengusi dvi knygas: vieną 2000, kitą 2003 metais. Neseniai pasirodė ir laikraščio „Voruta“ redaktoriaus Juozo Vercinkevičiaus sudaryta gausiai iliustruota knyga „Kardinolas Vincentas Sladkevičius“.

Kardinolą jo 79 m. gimimo bei 55 m. kunigystės proga pasveikino Lietuvos krikščionių demokratų partijos Kauno skyriaus atstovai.

Gegužės 27 dieną Kauno arkivyskupijos muziejuje įvyko kardinolo Vincento Sladkevičiaus minėjimas, buvo rodoma 1999 m. Dalios Kutraitės parengta televizijos laida, girdėjome gyvą Kardinolo žodį. Minėjimą užbaigė šv. Mišų auką, kurią aukėjo J. E. arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius.

Prieš mane ant stalo gulė minėto muziejaus vedėjos Irenos Petraitienės parengta knyga „Padaryk mane gerumo ženklu“. Iš knygos viršelio žvel-

gia savo geromis akimis popiežiaus Jono Pauliaus II 1988 m. liepos 28 dieną inauguruotas Šventosios Romos bažnyčios kardinolas Vincentas Sladkevičius. Daug kartų matytas tas jo gyvybingas, žmones patraukiantis žvilgsnis. Tame žvilgsnyje lyg susitinka ir mūsų akys. Daug kartų matyta ir ta graži gerumu dvelkianti šypsena, primenanti palaimintojo Jurgio Matulaičio teiginį – gerumu nugalėk blogį... Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius buvo to gerumo ženklas.

Kardinolas su jį aplankiusiais Dainavos poliklinikos vadovais ir poliklinikos Stebėtojų tarybos pirmininku.

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ

SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. College Drive

Palos Heights, IL 60463

Tel. 708-361-5550

Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

Akių ligos – chirurgija

150 E. Huron, Suite 1000

Chicago, IL 60611

Valandos susitarus

Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS

DR. DAIVA BIDVA

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą

Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai

4647 W 103 St, Oak Lawn, IL

25 E Washington, Ste 1121,

Chicago, IL Tel. 708-422-8260

Bendras parodos vaizdas.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

Pasaulinėje EXPO parodoje Milane – įspūdingas šalių prisistatymas

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Antrajame pagal dydį Italijos mieste Milane gegužės 1-ąją pradėjo veikti pasaulinė paroda EXPO 2015, kurios tema – „Pamaitinti planetą: energija gyvenimui“. Planuojama, kad šešis mėnesius iki spalio pabaigos veikiančią parodą aplankys apie 20 milijonų žmonių. Tai didelis skaičius, tačiau praeityje yra buvę panašių parodų, kurias aplankė ir per 40 milijonų lankytojų.

Tokios didžiulės parodos yra rengiamos kas penkerius metus. 2010 metais paroda vyko Korėjoje, prieš dešimtmetį – Kinijoje, o Europa tokią parodą turėjo 2000-aisiais, kai ji vyko Vokietijoje, Hanoveryje. Tarpuose tarp didžiųjų parodų maždaug kas puse metų dar vyksta mažesnės EXPO, artimiausia iš jų 2017 metais bus surengta Kazachstano mieste Astanoje, ir jau Milane ši naktą turtinga šalis visiems įrodinėjo, kad būsimoji paroda bus išties įspūdinga.

Pirmoji oficialiai pripažinta EXPO paroda įvyko beveik prieš 165-erius metus Londone, Hyde Parke 1851-aisiais.

160 dienų renginyje iš viso dalyvavo 10 šalių, ir parodą pamatė apie 6,3 milijono žmonių. Paryžiuje 1900-aisiais metais vykusioje parodoje buvo iki šiol didžiausia, joje apsilankė apie 48,1 milijonas žmonių. Svarbi buvo ir 1933 metais Amerikoje, Čikagoje vykusioje EXPO, kai JAV vadavosi iš Didžiosios depresijos ir Čikaga minėjo 100-ąsias įkūrimo metines. Tada jau dalyvavo 47 šalys ir buvo sulaukta 38,3 milijono žmonių. Būtent Čikagos parodoje pradėta naudoti EXPO tema, būtent ten pradėti statyti didžiuliai paviljonai parodai.

Visus šiuos faktus ir dar daugybę kitų įdomių dalykų galima sužinoti EXPO 2015 esančiame parodų istorijos muziejuje. Čia labai daug filmuotos medžiagos apie anksčiau vykusias parodas įvairiose šalyse, tarp jų ir Seattle, St. Louise ir kituose Amerikos miestuose. Čia yra informacija, kad 2016 metų gegužę atsidarys modernus nuolat veikiantis EXPO muziejus Seule, kur vyko 2010 metų pasaulinė paroda. Tarp realiausių kandidatų surengti EXPO 2020 metais yra minimas Dubajus.

Šiomet parodoje savo naujausius pasiekimus pristato 140 valstybių ir organizacijų. Didžiuliame plote išsidė-

tę įvairių šalių paviljonai labai vilioja lankytojus, tačiau viską pamatyti tiesiog neįmanoma – „Draugo“ žurnalistas per dvi dienas nuo ryto iki vakaro sugebėjo apžiūrėti gal pusę visų šalių paviljonų, nes daugiau pamatyti trūkstą jėgų – ne prie vieno paviljono dar vinguriuoja eilės, nes daugelis nori pamatyti Korėjos, Kinijos ar Jungtinių Amerikos Valstijų paviljonus.

Tema „Pamaitinti planetą: energija gyvenimui“ daugeliui atrodo aktuali, nes nemaža dalis futurologų yra susirūpinę dėl maisto kokybės ateityje, taip pat dėl naudojamų chemikalų bei pakaitalų, didelė problema lieka ir maisto trūkumas, o Italija visada kovojo už tai, kad maisto temai būtų teikiama pirmenybė. Įdomu tai, kad parodoje galima pamatyti, kaip auga ekologiški javai, nedidelės ryžių plantacijos, patys įvairiausi prieskoniai, kaip karštoje pavasario saulėje noksta pomidorai ar kokie nors egzotiški vaisiai.

Paskaičiuota, jog per vieną dieną parodą gali pamatyti apie 250 tūkstančių žmonių. Paprastomis savaitės dienomis žmonių nėra labai daug, bet jau nuo penktadienio popietės jų sparčiai didėja ir savaitgaliais prie daug-

lio paviljonų susidaro eilės, norint patekti į vidų. Visiems paviljonams aplankyti reikėtų bent kelių dienų, bet ir per dvi dienas galima susidaryti išsamų įspūdį, kas tai yra EXPO. Vienos dienos bilietai į parodą kainuoja 34 euras (apie 38 dolerius), dviejų – 57 euras (apie 63 dolerius). Lankytojai atvyksta į parodą jau pasirengę ir daugelis renkasi tas šalis, kur karaliauja šiuolaikinės technologijos. Tai dažniausiai Azija – Korėja, Japonija, Tailandas, taip pat labai daug žmonių prie Kazachstano, Brazilijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Izraelio paviljonų.

Parodą labai lengva pasiekti – iš Milano centro ten veža metro. Įėjimas kaip oro ooste – daiktai yra skenuojami, žmonės tikrinami metalo detektoriais. Ir parodos teritorijoje, ir visame Milane labai daug italų policininkų, taip pat kariškių – matosi, kad saugumui yra skiriamas ypatingas dėmesys.

Daugiausia dėmesio šiemet yra skiriama žemės ūkiui ir kulinarijos laimėjimams. Daugelis šalių siūlo paragauti įvairaus nacionalinio maisto, nuolat rengiamos degustacijos, bet pamaitinti tokią didžiulę masę lankytojų neįmanoma, tad paragauti vieno ar kito patiekalo tikrai ne kiekvienam pavyksta.

EXPO komplekse – daugybė žmonių iš įvairiausių šalių, labai daug Italijos moksleivių, tačiau matyti, kad ištiesomis klasėmis čia atvyksta ir mokiniukai iš Azijos. Čia gali sutikti ir solidžių ponų, ir pankuojančio jaunimo – vaizdas išties labai margas ir demokratiškas.

Pirmosiomis dienomis žurnalistai rašė, kad yra ignoruojamas didžiulis Rusijos standas – mažai kas į jį užsuka, taip turbūt išreikšdami savo poziciją į šalį agresorę. Tačiau rusai surado išeitį – dabar kas kelios valandos čia vyksta garsiai reklamuojamos degustacijos, lankytojai vaišinami rusiškais koldūnais ir duodama užgerti degtinės. Šis būdas suveikė – žmonių čia dabar tikrai nemažai. Pats paviljonas didžiulis, padengtas veidrodžiais, vieną iš sienų puošia didžiulė Mendelejevo cheminių elementų lentelė.

Apsilankęs Lietuvos paviljone ten dirbančių gidų paklausiau, ką jie būtina patartų apžiūrėti. Išgirdau atsakymą, kad ypatingai visus domina Korėjos, Kazachstano, Kinijos, Omano ir Kataro paviljonai. Būtent ten pirmiausia ir stengiausi apsilankyti, ten buvo daugiausia žmonių.

5 tūkstančių kvadratinio metrų ploto Jungtinių Arabų Emyratų paviljono tema – „Maistas mąstymui“. Paviljonas primena kanjoną su ke-

Tailando paviljonas sulaukė nemažai lankytojų.

Stulbinama architektūra išsiskyrė Kinijos paviljonas.

liais įėjimais. „Kanjono“ vidų puošia želdynai, jiems drėkinti naudojama speciali akvedukų sistema, tiekianti lietaus vandenį. Ant centrinio paviljono, primenančio būgną, stogo ir sienų sumontuotos saulės baterijos.

Kinijos paviljono, užimančio beveik 5 tūkstančių kvadratinį metrų erdvę tema – „Vilties žemė“. Kinų architektai sukūrė paviljoną, primenantį bangas kviečių lauke. Didelę paviljono dalį dengia permatomas stogas iš bambuko konstrukcijų. Iš šiaurinės pusės paviljonas sugražina į žemdirbišką Kinijos praeitį, o pietinės paviljono pusės tikslios geometrinės figūros – aliuzija į šiandienines statybas miestuose. Tai simbolizuoja harmoningos miesto ir gamtos dermės viltį. Kinijos paviljoną supa vandenyje augančių ryžių lopinėliai.

Italijos paviljonas „Itališkasis daigynas“ užima 13 tūkst. kvadratinį metrų plotą. Tai šešių aukštų šakotus medžius primenantis pastatas iš 900 biodinaminio betono plokščių. Šis betonas, veikiamas saulės, ore esančius teršalus paverčia inertinėmis druskomis. 80 proc. naujos kartos betono pagaminta iš perdirbtų medžiagų. Italijos paviljonai labai gausiai lankomi. Čia vienas pastatas skirtas vien ita-

liškam vynui pristatyti, o degustacijų metu įvairių patiekalų gali paragauti kiekvienas, užgerdamas tikrai skaniu itališku vynu.

Išties išpūdinga ir šių šalių paviljonų architektūra, ir tai, ką čia galima pamatyti. Milžiniškos instaliacijos, vaizdo efektai, 3D technologijos, išpūdingi vaizdai ir garsai tiesiog atima žadą – vos spėji viską gaudyti akimis. Akivaizdu, koks didžiulis progresas vyksta išsivysčiusiose Azijos šalyse. Patirtus išpūdžius net sunku apibūdinti, o japonai lankytojus dar pakviečia užlipti ant scenos ir patiems pasigaminti sushi.

Šiomet pirmą kartą taikoma naujovė – vadinamieji „klasteriai“, kai po vienu stogu kelios labai skirtingos skirtingų žemynų šalys pateikia tam tikrus vienodus produktus, pavyzdžiui, ryžius, kakavą ir šokoladą, kavą, prieskonius ar vaisius. Pavyzdžiui, kavos paviljone – Burundis, Salvadoras, Etiopija, Gvatemala, Kenija, Ruanda, Rytų Timoras, Uganda – šalys, auginančios daug kavos pupelių.

Apie Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų paviljonus, taip pat apie išpūdingą *Coca-Cola* parodą bei įvairius netikėtumus – kitame rašinyje iš Milano.

Muziejus primena EXPO istoriją.

7 dienos pažinti Lietuvą

Atkelta iš 1 psl.

Regimanto Šilinsko atliekama skrabalų muzika, parodomoji šaltibarščių gaminių pamoka, lietuviški skanėstai (mini šakotis, juodos duonos traškučiai, obuolių sūris), o daugiausiai viktorinos klausimų (pavyzdžiui, kokia jūra skalauja Lietuvos pakrantę arba kaip vadinamas tipiškas lietuviškas patiekalas iš bulvių?) atsakiusiajam padovanotas skrydis oro balionu bei pažintinė ekskursija Vilniuje – toks buvo Valstybinio turizmo departamento surengtas lietuviškas vakarėlis. Pasakojimais apie mūsų šalį svečius sudomino šventės vedėjas – puikiai lietuviškai kalbantis, Lietuvoje gyvenantis virtuvės šefas italas Gianluca Demarco. Dar daugiau žavesio vakarui teikė jo dėvimas aukštaitiškas tautinis kostiumas. Gegužės 28 d. buvo surengta spaudos konferencija Italijos žiniasklaidai. Jos metu paviljono komisaras Romas Jankauskas pristatė paviljono koncepciją, VTD direktorė Jurgita Kazlauskienė papasakojo apie pagrindines šių metų turizmo naujienas bei pristatė Lietuvos turizmo galimybes.

„Didžiuojamės galėdami pristatyti Lietuvą tokiame ypatingame tarptautiniame renginyje kaip paroda

‘Expo 2015’. Tai puiki galimybė pristatyti pasauliui mūsų šalies unikalumą ir dalykus, kurie buvo įvertinti žinomo kelionių vadovo ‘Lonely Planet’, – sakė VTD direktorė J. Kazlauskienė.

Lietuva kasmet sulaukia vis daugiau turistų iš užsienio šalių, taip pat ir Italijos. Italijos turistų srautas Lietuvos apgyvendinimo įstaigose per 2014 m. išaugo 16,9 proc., o per pirmą šių metų ketvirtį net 37,7 proc.

Valstybinio turizmo departamento prie Ūkio ministerijos informacija ir nuotraukos

Regimantas Šilinskas groja skrabalais

A † A JULIJA JANULYTĖ VAILOKAITIENĖ

Mirė 2015 m. gegužės 28 d. po sunkios ligos.

Gimė Pilviškiuose, Lietuvoje.

Amerikoje gyveno Beverly Shores, Indiana.

Velionė buvo a. a. Juozo Vailokaičio žmona ir a.a. Arildos Vailokaitytės-Klora motina.

Nuliūdę liko: brolis dailininkas Kazys Janulis, gyvenantis Palm Beach, Florida, vyro brolio vaikai Angelika Vailokaitytė-Alp ir Algimantas Vailokaitis, žentas James Klora, anūakai Alexis ir Adria Klora, kiti giminės bei artimieji Amerikoje ir Lietuvoje.

Laidotuvės privačios.

Nuliūdusi šeima

A † A PRANAS PRANCKEVIČIUS

Mirė 2015 m. gegužės 30 d., Downers Grove, IL.

Gimė 1955 m. balandžio 17 d. Chicago IL.

Gyveno Lemont, IL, anksčiau Marquette Park apylinkėje, Chicago, IL.

Nuliūdę liko: žmona Žibutė Lietuvninkaitė; vaikai Juozas, Emilija ir Alena; brolis Jonas Vaičikonis su artima drauge Daina Kojelyte ir sesuo Irena Barauskienė su vyru Andriumi; dukterėčios Lidija Barauskaitė, Vija ir Lina Lietuvninkaitės; sūnėnai Aleksas Barauskas, Jonas Vaičikonis, Julius, Andrius ir Dovydas Lietuvninkai; uošvienė Adelė Lietuvninkienė; švogeriai Vytenis Lietuvninkas su žmona Elzyte ir Gintaras Lietuvninkas su žmona Dalia.

Velionis buvo sūnus a. a. Prano ir a. a. Sofijos Pranckevičių.

A. a. Pranas buvo aktyvus ateitininkas, dalyvavęs Ateitinkų namų ir ŠAAT valdybose, dainavo Lietuvių meno ansamblyje „Dainava“, buvo aktyvus Pasaulio lietuvių centro veikloje ir Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje.

Vietoje gėlių prašome aukoti „Camp Dainava“.

Velionis bus pašarvotas birželio 4 d., ketvirtadienį, 8:30 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th St., Lemont, kurioje 10:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a. a. Pranas bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Giliai liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A PRANUI PRANCKEVIČIUI

netikėtai mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną ŽIBUTĘ, vaikus JUOŽĄ, EMILIJĄ ir ALENĄ, brolių JONĄ VAIČIKONĮ, seserį IRENĄ BARAUSKIENĘ bei visus artimuosius.

Liūdime kartu su jumis.

Lietuvos garbės konsulas dr. Jonas Prunskis,
dr. Teri Prunskis, vaikai Kristina ir Vytautas

www.draugas.org/mirties.html

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Bronwyn Mauldin romano „Love Songs of the Revolution”,** kurio veiksmas vyksta Vilniuje 1989 metais, sutiktuvės vyks dviejuose Čikagos knygynuose: birželio 3 d. 7 val. v. – Sheffield's (ciklas „Reading Under the Influence”, 3258 N. Sheffield Ave. Chicago 60657), o birželio 6 d. 5 val. p. p. – City Lit Books (2523 North Kedzie Boulevard, Chicago 60647). Autorė tikisi didelio lietuvių skaitytojų susidomėjimo. Daugiau informacijos apie knygą rasite svetainėje: <http://bronwynmauldin.com>.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) birželio 7 d., sekmadienį, 10 val. r. švęsimė Devintines (Corpus Christi) – Kristaus Kūno ir Kraujo šventę. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. 15 min. prieš šv. Mišias sukalbėsime Švč. Jėzaus Širdies litanią. Šv. Mišios lietuvių kalba taip pat yra atnašaujamos kiekvieną ketvirtadienį 8 val. r.

■ **Ateitininkų namų valdyba birželio 7 d.,** sekmadienį, 12 val. p. p. visus maloniai kviečia į gegužinę, kuri vyks Ateitininkų namuose, 1380 Castlewood Dr. Lemont, IL. Praleiskime kartu gražią popietę maloniame ažuolų pavėsyje. Pradžią 12 val. p. p.

■ **Birželio 7 d. lietuvių evangelikų liuteronų** Tėviškės parapijoje – Tėvo dienos piknikas! Skanus maistas, žaidimai bei sekmadieninė mokyklėlė vaikams, gros ir linksmins muzikantas Bronius Mūras. Šventė prasidės pamaldomis 11:30 val. r. Adresas – 5129 Wolf Rd. Western Springs IL, 60558. Apie dalyvavimą prašome pranešti iš anksto tel. 708-229-2795

■ **Lietuvos Dukterų draugijos valdyba** maloniai kviečia į atidėtajį metinį susirinkimą. Jis vyks birželio 14 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro vakarinėje salėje.

Lietuviškai kalbančių vaikų Neringos stovykloje laisvų vietų jau nebėra!

Prašome registracijų daugiau nebesiųti.

Angliškai kalbančių vaikų stovykla jau taip pat pilna!

Pradedame registruoti į laukiančiųjų sąrašą.

Kviečiame stovyklauti Šeimų stovyklose su visa savo šeima:

– **angliškai kalbančių Šeimų stovykla birželio 28 – liepos 2 d.**

Dar yra vietų, kviečiame registruotis!

Toliau tęsiame registraciją į jaunimo stovyklas

„**Trečia savaitė**“ lietuvių ir anglų kalba, menininkams skirtą stovyklą „**Meno8Dienos**“.

Registracijos anketas ir kitą informaciją rasite:

http://neringa.org/lt_forms.html

Birželio 6–7 d. kviečiame į Talkos savaitgalį Neringoje. Laukiame talkininkų energijos ir pagalbos, kad visi kartu galėtume gerai paruošti stovyklą prieš atvykstant stovyklautojams. Taip pat laukiame buvusių ir naujų vadovų – jūsų energija mums labai reikalinga! Apie savo dalyvavimą prašome pranešti vedėjai Reginai: regina@neringa.org arba tel. **978-582-5592**.

KELIONĖ Į ALGIRDO LANDSBERGIO KELIONĘ

Nauja knyga apie rašytoją Algirdą Landsbergį

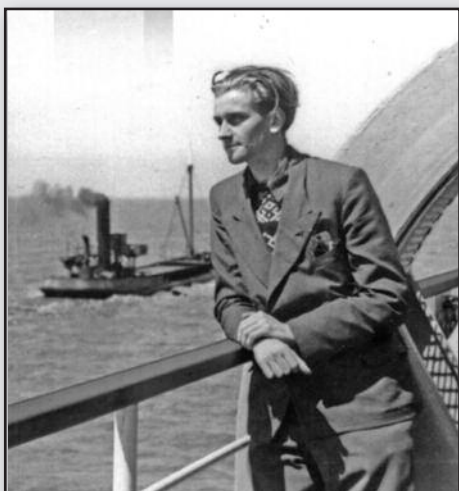
Ją galite nusipirkti „Drauge“

Algirdas Landsbergis (1924–2004) – žymus išeivijos rašytojas, dramaturgas, literatūros kritikas, humanitarinių mokslų profesorius, romano „Kelionė“ ir dramos „Penki stulpai turgaus aikštėje“ autorius.

Šiais metais leidykla „Naujas lankas“ Kaune išleido knygą apie Algirdą Landsbergį – „Archyvai – Kelionė į Algirdo Landsbergio kelionę“. Knygos autorė – Virginija Babonaitė-Paplauskienė. Knygą galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. **Kaina – 20 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., per-siuntimas paštu – 5 dol.) Teiraukitės tel. 773-585-9500.**

Knyga apžvelgia Algirdo Landsbergio gyvenimą Lietuvoje, Vokietijoje ir Amerikoje ir jo plačią literatūrinį ir dramaturginį palikimą. Knyga gausiai iliustruota nuotraukomis, laiškų, rankraščių tekstais, Landsbergio dramų pastatymų vaizdais. Daug medžiagos paimta iš Maironio lietuvių literatūros muziejuje saugomo Algirdo Landsbergio archyvinio rinkinio.

Knyga skiriama Algirdo Landsbergio ir jo žmonos atminimui. 2014 metais sukanka 90 metų nuo Algirdo Landsbergio gimimo ir 60 metų nuo jo romano „Kelionė“ išleidimo. Literatūros mylėtojams puiki proga prisiminti svarbų lietuvių išeivijos rašytoją.

Iki Dainų šventės – tik mėnuo!

Penktadienis, liepos 3 d.

Pradėkite dainų šventės savaitgalį pasidžiaugdami nuostabiais garsais, aidėsiančiais Čikagos St. James katedroje. Tą vakar joje koncertuos į šventę atvykstantys trys įžymūs Lietuvos chorai: „Bel Canto“ ir „Viva Voce“ iš Vilniaus, „Varpelis“ iš Kauno.

Šeštadienis, liepos 4 d.

„Cappella'A“ – 2003 m. susikūrus profesionalus vokalinis kvartetas, dainuojantis a cappella stiliumi. Dainininkai Kristina Jatautaitė, Rasa Serra, Aušra Smičiūtė ir Mindaugas Putna laukia susitikimo su Jumis... Nepraleiskite puikios progos išgirsti šią grupę gyvai! Mėgstamiausios lietuviškos dainos, šiuolaikiniai kūriniai ir džiazo interpretacijos. Po koncerto – šokiai.

Sekmadienis, liepos 5 d.

X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventėje pasirodys jungtinis choras, kuriame – daugiau nei 1 400 dainininkų iš 65 JAV, Kanados, Lietuvos ir Jungtinės Karalystės chorų. Liaudies dainos, tradiciniai choriniai kūriniai, naujos kompozicijos, modernios aranžuotės. Teatras pintis su šokiu. Naujausių technologijų video bei audio efektai. Nepakartojama lietuviškos kultūros ir muzikos šventė!

Vakarienei Jūsų laukia sultinga laiša, gardūs šonkaliai bei pikantiškas daržovių „Napoleonas“... Rinkitės pagal savo skonį. Puikiai nuskambėjusių dainų šventę palydėsite kaip bajorai ir bajoraitės prabangiame „Sheraton Chicago“ viešbutyje, apsupti elegantiškai pasipuošusių žmonių bei gyvos muzikos skambesio. Vietas užsisakykite iki birželio 20 d.

Visa informacija apie renginius ir bilietus į juos: dainusvente.org.